

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาอุบัติเหตุในการทำงานไม่ว่าจะมีสาเหตุมาจากคนหรือเครื่องจักรเป็นสิ่งที่ยากจะหลีกเลี่ยง ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนแต่ก่อให้เกิดผลกระทบในหลายด้านด้วยกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบทางตรง ได้แก่ การสูญเสียที่คิดเป็นเงิน ที่นายจ้างหรือรัฐบาลต้องจ่ายให้แก่ผู้ได้รับอุบัติเหตุโดยตรง เช่น ค่ารักษาพยาบาล เงินทดแทน และค่าทำขวัญ เป็นต้น ส่วนผลกระทบทางอ้อม ได้แก่ การสูญเสียเวลาในการทำงาน การซ่อมแซมเครื่องจักร ทำให้การทำงานหยุดชะงัก ส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตและค่าใช้จ่ายขององค์กรเพิ่มสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้ลดลง เป็นต้น นอกจากนี้การเกิดอุบัติเหตุในการทำงานยังเป็นการทำลายขวัญและกำลังใจในการทำงาน และทำให้เกิดปัญหาในด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับบุคลากรอีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2547 จังหวัดสมุทรสาครมีจำนวนลูกจ้างที่อยู่ในข่ายคุ้มครองทั้งหมด 325,336 คน มีลูกจ้างที่ประสบอันตรายจำนวน 16,236 คน มีอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 คนคิดเป็น 49.91 ถือเป็นอันดับสองของประเทศรองจากจังหวัดสมุทรปราการซึ่งมีอัตรา 65.19 (สำนักงานประกันสังคม, 2548)

จากข้อมูลของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนผู้ที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานเป็นจำนวนถึง 215,534 คน โดยในแต่ละเดือนมีผู้ที่ประสบกับเหตุร้ายดังกล่าวไม่ต่ำกว่า 15,000 คน ซึ่งเมื่อเทียบกับตัวเลขของจำนวนคนงานทั้งหมด 3,359,345 คน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2548) มีผู้ที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงานคิดเป็น 6.42% อย่างไรก็ตามตัวเลขเหล่านี้เป็นตัวเลขของผู้ประสบภัยจากผู้ที่เอาประกันตนกับสำนักงานประกันสังคมเท่านั้น ดังนั้นจำนวนของผู้ที่ประสบภัยที่แท้จริงอาจจะมีมากกว่านี้ก็เป็นได้

สำหรับจังหวัดสมุทรสาคร ความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการที่คนงานประสบอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยจากการทำงานนี้ นอกจากจะทำให้ผู้ประสบภัยต้องสูญเสียชีวิต ทุพพลภาพ สูญเสียอวัยวะ และเสียเวลาในการทำงานแล้ว ในส่วนของผู้ประกอบการเองก็ต้องสูญเสียแรงงานในการทำงาน ต้องเสียค่าทำขวัญ และยังส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตซึ่งอาจจะงักงันได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งกระทบต่อเนื่องไปยังระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมอีกด้วย การคิดหาวิธีควบคุมหรือป้องกันไม่ให้เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และหนทางหนึ่งในการควบคุมการเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ ก็คือ “การจัดการด้านความปลอดภัย (Safety Management)” ซึ่งหากองค์กรใดมีการบริหารความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ปัญหาที่เกิดจากอุบัติเหตุในการทำงานขององค์กรก็จะลดลงและจนถึงอุบัติเหตุเป็นศูนย์ (Zero Accident) (บัณฑิต จารุเนตร, 2546)

ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาจึงต้องการที่จะศึกษาถึงกลยุทธ์การจัดการด้านความปลอดภัยของสถานประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และศึกษาถึงปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดในการจัดการด้านความปลอดภัยของสถานประกอบการอุตสาหกรรม โดยได้เลือกศึกษาสถานประกอบการอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นสถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศ (จากผลการประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศประจำปี 2547 ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม) จำนวนทั้งสิ้น 4 โรงงาน ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมผลิตน้ำมันหล่อลื่น 1 โรงงาน โรงงานผลิตอาหารสัตว์น้ำ 1 โรงงาน และ โรงงานผลิตอาหารทะเลแช่เยือกแข็ง 2 โรงงาน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาเสนอเป็นแนวทางให้แก่สถานประกอบการแห่งอื่นๆ ในการดำเนินการด้านความปลอดภัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจากการทำงานในเขตจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการจัดการด้านความปลอดภัยของสถานประกอบการอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดสมุทรสาคร

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษา

กลยุทธ์ หมายถึง แผนสำหรับผู้บริหาร ที่จะนำไปสู่กลวิธีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเกิดอุบัติเหตุในสถานประกอบการ ตลอดจนเพื่อลดจำนวนและความสูญเสียจากอุบัติเหตุของสถานประกอบการในระยะยาว

การจัดการด้านความปลอดภัย (Safety Management) หมายถึง การดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบต่างๆ ทั้งการดูแล ป้องกัน และแก้ไข โดยครอบคลุมทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นในด้านบุคลากร ด้านเครื่องจักรอุปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนด้านนโยบายในการบริหารงาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานมากที่สุด จนถึงอุบัติเหตุเป็นศูนย์

สถานประกอบการอุตสาหกรรม หมายถึง สถานประกอบการที่มีการดำเนินการในเชิงอุตสาหกรรม เป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง และมีที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร และได้รับรางวัลสถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศ จำนวน 4 โรงงาน ได้แก่

- 1) บริษัท โปรดักส์ ดีเวลลอปเม้นท์ เมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด
- 2) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)
- 3) บริษัท ยูเนี่ยน โฟรเซน โปรดักส์ จำกัด
- 4) บริษัท คิงฟิชเชอร์ โฮลดิ้งส์ จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงวิธีการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจากการทำงาน
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดในการจัดการด้านความปลอดภัยของสถานประกอบการอุตสาหกรรม
3. ทำให้สามารถนำเสนอกลยุทธ์และแนวทางในการจัดการด้านความปลอดภัยที่ดีให้แก่สถานประกอบการอุตสาหกรรมอื่น ๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved